

hederne anholdes, fængsles, afhøres og straffes. Men han har i alle disse Tilfælde Ret til at forsvare sig; der bliver givet ham Leilighed dertil, og Sagen behjæses saavel fra den ene som fra den anden Side. Dette kan man ikke Andet end billige, og det maa jo være rigtigt, at den, der misbruger den Magt, han ifølge sin Stilling i Livet har, maa tabe denne Magt. Men noget anderledes forholder det sig med Hensyn til at gjøre en Mand eller Kvinde umyndig. Det er ligesaa naturligt som det, jeg nys nævnte, at den, der ifølge sin Ungdom eller paa Grund af svækkede Aandsævner aldrig har været og aldrig kan blive myndig, altsaa enten paa Grund af, at han ikke er gammel nok, eller fordi hans Aandsævner ikke gjøre ham skiftet dertil, maa blive under Bærgemaal. Derimod har jeg Intet at erindre; dette er Noget, som ligger i Sagens Natur, og som er i hele Samfundets velforstaede Interesse. Men noget Andet er det, naar en Mand eller Kvinde engang har opnaaet den Alder, at de have faaet Raadighed over deres Hus og have haft denne Raadighed i kortere eller længere Tid, og den da betages dem. Her staar den Paagældende nemlig saagodt som værgeløs. Retten til at gjøre umyndig har indtil for faa Aar siden for Kjøbenhavns Bedkommende ligget hos Magistraten og ellers hos Overøvrighederne. Ved Loven af 26de Mai 1868 er den gaaet over til Skifteretterne; de have nu faaet samme Ret til at gjøre en Mand umyndig, som Amtmændene og i Kjøbenhavn Magistraten tidligere havde. Der er ikke, saavidt mig bekjendt, paalagt de paagældende Autoriteter at skaffe sig andre Dplysninger, Attestationer, Erklæringer, end de efter deres eget fri Skjøn selv finde rigtigt. Dette forekommer mig i mangfoldige Tilfælde at være en vel stor Magt at lægge i Enkeltmands Haand overfor den enkelte Borger; jeg vil forudsætte, og jeg kan sige, at jeg tror, at i de fleste Tilfælde er denne Ret i Hænderne paa velfundede og retskafne Folk; jeg vil ogsaa sige, at i de allerfleste Tilfælde, naar Noget bliver gjort umyndig, er det vistnok rigtigt, men vi kunne forudsætte, at der gives Skifteretter, som jo i de allerfleste Tilfælde bestaa kun af en enkelt

Mand, hvor dette ikke er Tilfældet; man kan, uden at fornærme nogen Stand, forudsætte, at der i denne Klasse af Embedsmænd kan gives en mindre velfundet Mand, som maasse ikke tager det saa nøie, naar han kan se sin Fordel derved; man kan ogsaa forudsætte, at en Mand kan være nok saa velfundet, men lidt for lettroende eller godtroende med Hensyn til, hvad der er forebragt, saa at han ikke undersøger dybt og strengt nok, om det, som er forebragt, forholder sig rigtigt. Men naar nu en Umyndighedserklæring over en hidtilværende myndig Mand kommer ud og bliver ihinglæst, bekyndtgjort i Aviserne, til Kirkestævne eller paa anden Maade, da er dette saa haardt et Slag for en Mand, som det vel er muligt at tænke sig, et saa haardt Slag, at man gjerne kan sige, at har den, som bliver anset for halvgal, ikke været det, saa vil han blive det paa denne Maade, naar han rammes af Umyndiggjørelse. Og hvorledes kan han saa værge sig? Han kan søge og klage til Justitsministeriet; saavidt jeg veed, har han ingen anden Vej. Med al Høiagtelse saavel for Embedsstanden som for den høitærede Justitsminister, haade ham selv, hans Forgængere og hans Efterfølgere, vide vi Alle sammen, at Justitsministeren er mest tilbøielig til at tro sine Undergivne, og dette ligger i Forholdets Natur, det kan ikke være anderledes; men deraf slutter jeg, at det ikke er saa utænkeligt — og det er hændet før — at en Mand kan blive gjort umyndig, som ingenkunde burde være det, og han har som sagt ingen Udgang til Domstolene og ingen Udgang til at føre Vidner; han har ingen Leilighed til at forsvare sig, han er prisgiven Skifteforvalterens og Justitsministerens Kjendelse. Domstolene kan han — som sagt — ikke bruge; han er værgeløs. Naar disse to Autoriteter sige: Du er ikke skiftet til at varetage Dine egne Interesser, Du har intet Begreb om selv at være myndig, Du er umyndiggjort, saa er han det, og han kan ikke gjøre Noget. Der forekommer mig i denne Henseende at være altfor lidt Sikkerhed for den personlige Frihed i et Land som dette og med en Forsatning som den, vi nu have. Der er mig enkelte Tilfælde i denne Retning bekjendt. Jeg skal ikke nævne Navne,